

לקוטי תורה • פרשת ויקרא • מאמר 1

ויקרא אל משה וגו'

"ויקרא אל משה"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likkutei-torah/vayikra/1](https://likuteitorah.com/he/likkutei-torah/vayikra/1)

1 ויקרא אל משה וגוי. אל"ף דויקרא זעירא. ובד"ה כתיב אדם באל"ף רבתי. ולהבין זה. והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במדרש ויקרא רבה פ"א ויקרא אל משה ולא כאברהם.

"ויקרא אל משה" וגוי. האל"ף של "ויקרא" קטנה, ואילו בדברי הימים המילה "אדם" כתובה באל"ף גדולה. כדי להבין זאת, אמרו חז"ל במדרש ויקרא רבה, פרק א: "ויקרא אל משה" — ולא כאברהם.

כאברהם כתיב ויקרא מלאך ה' אל אברהם המלאך קורא והדבור מדבר. ברם הכא אמר הקב"ה אני הוא הקורא ואני הוא המדבר.

על אברהם נאמר: "ויקרא מלאך ה' אל אברהם" — המלאך קורא והדיבור [האלוקי] מדבר. אבל כאן אמר הקדוש ברוך הוא: "אני הוא הקורא ואני הוא המדבר".

וכן הוא בזוהר פ' בלק (דף רי"ש ע"ב) ויקרא אל משה קלא דמלכא ולא ע"י שליחא אחרא.

וכך נאמר גם בזוהר, פרשת בלק (דף רי"ש ע"ב): "ויקרא אל משה" — קולו של המלך, ולא באמצעות שליח אחר.

וצ"ל לפי זה [לפי זה] למה לא נאמר ויקרא ה' אל משה. ומדוע לא נזכר כלל בפסוק מי היה הקורא.

לפי זה צריך להבין מדוע לא נאמר "ויקרא ה' אל משה", ומדוע לא נאמר כלל בפסוק מי היה הקורא.

גם צ"ל דבזוהר פ' וירא (דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) כ' [כתב] ויקרא אל משה ולא קאמר מאן הוה כו' אלא בכל הני מלאכא דברית הוה וכולא בקב"ה [בקודשא בריך הוא] אתמר.

צריך להבין גם את דברי הזוהר בפרשת וירא (דף ק"ב ע"ב): "ויקרא אל משה", ולא אמר מי היה וכו', אלא בכל אלה היה מלאך הברית, והכול נאמר על הקדוש ברוך הוא.

והענין כי הנה לעיל מיניה כתיב ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן פי' שכן עליו

והענין הוא כך. ממש לפני כן נאמר: "ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן". פירוש המילים "שכן עליו

הענן הוא המשכת והשראת אור א"ס ב"ה ממקום עליון ונורא מאד שנאמר בו ישת חשך סתרו שהוא בחי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שלא שייך בו שום גילוי השגה

הענין הוא המשכתו והשראתו של אור אין סוף, ברוך הוא, ממקום עליון ונורא ביותר, שעליו נאמר: "ישת חושך סתרו". זוהי בחינת אור אין סוף, ברוך הוא, סובב כל עלמין, שאין שייכת בו שום השגה גלויה,

כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל ואנת חכים ולא בחכמה ידיעא הוא היודע והוא המדע כו' כי "לית מחשבה תפיסא ביה כלל", ו"אנת חכים ולא בחכמה ידיעא"; "הוא היודע והוא המדע" וכו'. ולכן על זה נאמר ישת חשך סתרו חשך הוא דבר שאין נראה בו שום תפיסא והשגה כלל. לכן נאמר על כך: "שם חושך סתרו". חושך הוא דבר שאין בו שום תפיסה או השגה כלל.

2 וביאור הענין הוא כי הנה אנו אומרים אתה קדוש ושמך קדוש פי' שגם בחינת שמו הוא נשגב לבדו

שאיין ערוך להעולמות עם שמו ית' כלל עד

ביאור העניין הוא כך: אנו אומרים "אתה קדוש ושמך קדוש". פירוש הדבר שגם בחינת שמו "לבדו נשגב": העולמות אינם בערך כלל לשמו יתברך, עד

שהוא ית' קדוש ומובדל מהעולמות רק הודו וזיוו של שמו נמשך על ארץ ושמים כו' דהיינו הארה בעלמא מבחינת שמו

שהוא יתברך קדוש ומובדל מן העולמות; רק הודו וזיוו של שמו נמשכים "על ארץ ושמים" וכו', כלומר, הארה בלבד מבחינת שמו.

אך פי' אתה קדוש דהיינו הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו שלמעלה מבחינ' [מבחינת / מבחינה] שמו היינו שאפילו בבחי' זיו והוד לא היו העולמות יכולים לקבל ממנו כלל וכמ"ש בדי"ה לכן אמור לבני ישראל בפ' וארא.

אבל פירוש "אתה קדוש" הוא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שלמעלה מבחינת שמו; כלומר, העולמות לא היו יכולים לקבל ממנו כלל, אפילו לא בחינת זיו והוד. [כך] מוסבר במאמר המתחיל "לכן אמור לבני ישראל", בפרשת וארא.

3 ועדי' יובן פי' ישת חשך סתרו. דהיינו כיון שאפילו זיו והארה ממנו ית' אין העולמות יכולים לקבל

כלל לכך נקרא אצלם בשם חשך.

על פי זה נבין את פירוש "ישת חושך סתרו". כלומר, מכיוון שהעולמות אינם יכולים לקבל כלל אפילו זיו והארה ממנו יתברך, הוא נקרא ביחס אליהם בשם "חושך".

והזיו שיכולים לקבל זהו מבחינת שמך קדוש ונקרא זיו השכינה וכמ"ש מזה ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות כו' ע"ש.

והזיו שהם יכולים לקבל הוא מבחינת "שמך קדוש", והוא נקרא זיו השכינה, כפי שמוסבר בעניין זה על הפסוק "וידבר משה אל ראשי המטות וגו'; עיינו שם.

וברע"מ [וברעיא מהימנא] פ' פינחס (דרכ"ה ע"א) איתא דישת חשך סתרו הוא כתר עליון. ועל המשכה זו נאמר כי שכן עליו הענן.

וברעיא מהימנא, פרשת פינחס (דף רכ"ה ע"א), נאמר ש"ישת חושך סתרו" הוא כתר עליון. ועל המשכה זו נאמר: "כי שכן עליו הענן".

וענין וכבוד ה' מלא את המשכן ופי' בזוהר פ' נח (דס"ז ע"א) ור"פ ויקרא (ד"ב ע"ב) מאי מלא ולא מלא אלא מלא ודאי דאתמליא מכולא.

ובענין "וכבוד ה' מלא את המשכן", פירש הזוהר בפרשת נח (דף ס"ז ע"א) ובראש פרשת ויקרא (דף ב' ע"ב): "מאי מלא ולא מלא, אלא מלא ודאי, דאתמליא מכולא".

והענין דאי כפשטיה דקרא שכבוד ה' מלא למשכן אם כן מלא מיבעי ליה. דהיה הפי' רק שבחי' הכבוד מלא את המשכן.

והענין הוא, שאילו היה פירוש הפסוק כפשוטו, שכבוד ה' מלא את המשכן, היה צריך לומר "מלא", שהרי הפירוש היה רק שבחינת הכבוד מלאה את המשכן.

אבל מדכתיב מלא משמע עוד זאת שבחי' כבוד ה' נשלמה ונתמלאה ואחר כך נמשך ונתגלה כבוד ה' שבבחינה זו במשכן.

אבל מכיוון שנכתב "מלא", משמע שיש כאן דבר נוסף: שבחינת כבוד ה' הושלמה ונתמלאה, ולאחר מכן נמשכה ונתגלתה במשכן בחינת כבוד ה' זו.

4 והענין כי פי' כבוד ה' היינו בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כבודו היינו זיו יקריה. שהיא בחי' מדת מלכותו ית' שנקרא ג"כ חכמה תתאה שהיא מקור דבי"ע.

הביאור: משמעות הביטוי "כבוד ה'" היא בחינת ממלא כל עלמין. "כבודו" פירושו "זיו יקריה" — זיו כבודו. זוהי בחינת מידת מלכותו יתברך, הנקראת גם חכמה תתאה, והיא המקור של [עולמות] בריאה, יצירה ועשיה.

אך שרשה ומקורה מבחינת חכמה עילאה שהיא הנק' כבוד עילאה ובה הוא השראת אור א"ס
 אולם שורשה ומקורה של מלכות הוא בחינת חכמה עילאה, הנקראת "כבוד עילאה"; ובה שורה אור אין סוף,
 ב"ה ממש שעל זה נאמר הראני נא את כבודך [ע"י] בפי הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' במדבר דק"ח
 ע"א בד"ה ישראל מאן אתר אתברכאן]
 ברוך הוא, ממש. על כך נאמר: "הראני נא את כבודך" [ראו פירוש הרמ"ז על הזוהר, פרשת במדבר, דף ק"ח ע"א,
 על הקטע הפותח "ישראל מאן אתר אתברכאן"].

ועל זה נאמר ברוך כבוד ה' ממקומו פי' שבחי' מדת מלכותו יתברך הממכ"ע [הממלא כל עלמין] יהיה
 מתברך מבחי' מקומו ושרשו הוא חכמה עילאה ראש ומקור כל הברכות והוא ההמשכה מבחי' סכ"ע
 [סובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין].

ועל כך נאמר: "ברוך כבוד ה' ממקומו". פירוש הדבר הוא שבחינת מידת מלכותו יתברך, ממלא כל עלמין, מתברכת
 מבחינת מקומה ושורשה — חכמה עילאה, ראש ומקור כל הברכות. זוהי המשכה מבחינת סובב כל עלמין אל ממלא
 כל עלמין.

5 וזהו פי' וכבוד ה' מלא דפי' הזהר שהכבוד נתמלא ממקורו מבחי' כבוד עילאה והיינו לפי ששכן עליו
 הענן על המשכן

וזהו פירוש "וכבוד ה' מלא": כפי שמסביר הזוהר, הכבוד התמלא ממקורו, מבחינת הכבוד העליון. וזה מפני שהענן
 שכן עליו, על המשכן,

שהוא המשכת בחי' מקיף העליון ועי"ז נמשך ג"כ התגלות סכ"ע [סובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין]
 בבחינת א"פ [אור פנימי] והוא מלא את המשכן ממש

שהיא המשכת הבחינה של האור המקיף העליון. באמצעותה נמשכה גם התגלותו של סובב כל עלמין בתוך ממלא
 כל עלמין, כאור פנימי, והוא מילא ממש את המשכן.

(ועמ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה וע"פ לבבתני אחותי כלה. מענין התגלות סכ"ע [סובב כל עלמין]
 בממכ"ע [בממלא כל עלמין]. ועמ"ש על פסוק כי שבעת ימים ימלא כו').

(ראו מה שנכתב על הפסוק "כי על כל כבוד חופה", ועל הפסוק "לבבתני אחותי כלה", בענין התגלות סובב כל
 עלמין בתוך ממלא כל עלמין. וראו מה שנכתב על הפסוק "כי שבעת ימים ימלא" וגו').

ולכן ולא יכול משה לבוא אל המשכן כי לא היה ביכולתו לקבל מבחינה זו דישת

ולכן "ולא יכול משה לבוא" אל המשכן, שכן לא היה ביכולתו לקבל מבחינת "שם חושך סתרו"

חשך סתרו שלמעלה מאד הגם שבהר סיני נאמר ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר תירץ בזוהר ר"פ ויקרא דתרי ענני הווי כו':

שהיא נעלית מאוד. ואף שבהר סיני נאמר "ויבוא משה בתוך הענן ויעל אל ההר", הזוהר, בתחילת פרשת ויקרא, מתרץ [זאת]: היו שני עננים וכו'.

6 ב והנה לכן נאמר ויקרא אל משה פיי ענין קריאה זו היינו הארה והשפעה למשה כדי שעייזי יוכל לעלות ולבוא אל אהל מועד וכן פיי בע"מ [בעשרה מאמרות] (מאכ"ח [מאמר אם כל חי] ח"ב [חלק ב'] סימן ל"ו).

ב. לכן נאמר: "ויקרא אל משה". משמעות הקריאה הזאת היא הארה והשפעה למשה, כדי שיוכל באמצעותן לעלות ולבוא אל אוהל מועד. כך מוסבר גם בעשרה מאמרות (מאמר אם כל חי, חלק ב, פרק לו).

דהנה בפסוק וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש תרגם יונתן ומקבלין דין מן דין ואמרין קדיש כו'. הרי על הפסוק "וקרא זה אל זה ואמר: קדוש, קדוש, קדוש" מתרגם יונתן: "ומקבלים זה מזה ואומרים: קדוש" וכו'.

שתרגם ענין קריאה קבלה שהוא ע"י המשכה שממשיכים זה לזה וכל אחד מקבל המשכה זו.

הוא תרגם את משמעות הקריאה כקבלה, הנעשית באמצעות המשכה שהם ממשיכים זה לזה, וכל אחד מקבל את ההמשכה הזאת.

7 והדין עמו. דא"א לפרש כפשוטו. דא"כ אין לזה הבנה למה צריך מיכאל לקרוא את גבריאל בשעה שיאמר קדוש וכן גבריאל למיכאל.

והוא צודק, שכן אי אפשר לפרש זאת כפשוטו: אם כך, אין להבין מדוע מיכאל צריך לקרוא לגבריאל בשעה שהוא עומד לומר "קדוש", וכן מדוע גבריאל צריך לקרוא למיכאל.

אלא הענין כי פיי קריאה זו הוא ענין קבלה שמקבלים זה מזה על ידי המשכה וההשפעה מזה לזה.

אלא שהעניין הוא שמשמעותה של "קריאה" זו היא קבלה: הם מקבלים זה מזה באמצעות ההמשכה וההשפעה מזה לזה.

והיינו שעל ידי זה יוכל לומר כל מלאך ג' פעמים קדוש. כי ענין אמירת קדוש זהו הכלות הנפש שלו לאור א"ס ב"ה שהוא כענין יוצאין בשיר כו'.

כלומר, באמצעות כך יכול כל מלאך לומר "קדוש" שלוש פעמים. אמירת "קדוש" היא כלות הנפש שלו אל אור אין סוף ברוך הוא, בדומה ל"יוצאין בשיר" וכו'.

8 והנה מיכאל הכלות הנפש שלו הוא באהבה. וגבריאל ביראה. וא"כ לא היה מיכאל יכול לומר קדוש רק פעם א' דהיינו כלות הנפש בבחינת אהבה.

והנה, כלות הנפש של מיכאל היא באהבה, ושל גבריאל — ביראה. אם כן, מיכאל יכול לומר "קדוש" רק פעם אחת, כלומר, כלות הנפש בבחינת אהבה,

ועד"ז גבריאל פ"א קדוש ביראה. וכדי שיאמר כל א' ג"פ [ג' פעמים] קדוש היינו ע"י וקרא זה אל זה שנמשך ההשפעה מזה לזה.

וכן גבריאל [יכול לומר] "קדוש" פעם אחת, ביראה. כדי שכל אחד מהם יאמר "קדוש" שלוש פעמים, הדבר נעשה באמצעות "וקרא זה אל זה", שבאמצעותו נמשכת ההשפעה מזה לזה.

שהוא בחי' התכללות המדרגות זו בזו כי דרך כלל הם ג' בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת] מיכאל גבריאל ורפאל.

זוהי בחינת התכללות המדרגות זו בזו, שכן באופן כללי הן שלוש בחינות — חסד, גבורה ותפארת: מיכאל, גבריאל ורפאל.

9 וע"י שמקבלין דין מן דין יכול כל אחד לומר ג' פעמים קדוש. [וע"י מתעלים יותר ממה שהיה מצד בחי' המדרגה שלו לבד וע"ד שנתבאר במ"א סד"ה שניך כעדר הרחלים כו']

וכך, כאשר הם מקבלים זה מזה, כל אחד מהם יכול לומר "קדוש" שלוש פעמים. [בכך הם מתעלים למעלה ממה שהיו מגיעים אליו מכוח מדרגתם שלהם בלבד. הדבר דומה למה שנתבאר במקום אחר, בסוף המאמר המתחיל "שיניך כעדר הרחלים" וכו',

שכולם מתאימות כו' ועמ"ש בפ' בראשית ע"פ יבל הוא כו' בענין שיר משולש. ובד"ה נאוו לחייך בתורים.

"שכולם מתאימות" וכו'. וראו מה שנכתב בפרשת בראשית על הפסוק "יבל הוא" וכו', בענין השיר המשולש; וכן במאמר המתחיל "נאוו לחייך בתורים".

ועי' [ועיין] ברע"מ [ברעיא מהימנא] פי עקב (דרע"א סע"ב [סוף עמוד ב]) מענין וקרא זה אל זה ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובע"ח [ובעץ חיים] שער ט"ו ספ"ו ועמ"ש בד"ה כה תברכו את בני ישראל בפי' ויקרא האדם שמות כו'

וראו ברעיא מהימנא, פרשת עקב (סוף ע"ב של דף רע"א), בענין "וקרא זה אל זה", ובפירוש הרמ"ז שם; וכן בעץ חיים, שער ט"ו, סוף פרק ו'. וראו גם מה שנכתב במאמר המתחיל "כה תברכו את בני ישראל", בפירוש "ויקרא האדם שמות" וכו',

שהוא גם כן המשכה כו' ע"ש ועיין בזוהר בראשית (ד"ו סע"ב [סוף עמוד ב]) ע"פ ויקרא אלקים לאור יום כו' שגם היא המשכה וכו'; ראו שם. וראו בזוהר, בראשית (סוף ע"ב של דף ט"ז), על הפסוק "ויקרא אלקים לאור יום" וכו',

שהוא ג"כ עד"ז ע"ש ועד"ז י"ל [יש לומר] פי' קרא לשמש ויזרח אור] וכמ"כ [וכמו כן] פי' ויקרא אל משה היינו המשכת הארה אל משה. והארה זו הוא ענין אל"ף זעירא דויקרא.

שגם היא על דרך זו; ראו שם. ועל דרך זו אפשר לפרש את "קרא לשמש ויזרח אור". כך גם פירוש "ויקרא אל משה" הוא המשכת הארה אל משה. והארה זו היא ענין האל"ף הזעירא של "ויקרא".

כי הנה אלף אותיות פלא שהוא מה שלמעלה מההשגה וגם אלף מלשון אאלפך חכמה. כלומר שהוא מקור שממנו תמצא החכמה.

הרי באל"ף יש אותיות "פלא", המורה על מה שלמעלה מההשגה. האל"ף קשורה גם ללשון "אאלפך חכמה", כלומר, היא המקור שממנו החכמה באה לידי מציאות.

10 והיינו כי האלף הוא בכתר שלמעלה מהחכמה ועמ"ש בפי' צו בענין אשר עשה עמכם להפליא.

כלומר, האל"ף נמצאת בכתר, שלמעלה מחכמה. ועיינו במה שכתוב בפרשת צו בענין "אשר עשה עמכם להפליא".

ועי' [ועיין] בזוהר בראשית בהקדמה ד"ג ע"ב אך יש א' מאתוון רברבן היינו בחי' הכתר כמו שהוא במהותו ועצמותו ושמה לא יכול משה לבא.

ועיינו בזוהר, בראשית, בהקדמה, דף ג' ע"ב. אולם יש אל"ף מאותיות רברבן, כלומר בחינת כתר כפי שהיא במהותה ובעצמותה, ושם משה לא יכול היה להיכנס.

11 וא' מאתוון זעירין היינו הארת הכתר כמו שנמשך למטה על ידי צמצום ומבחינה זו הוא שויקרא אל משה ונמשך לו הארה שעל ידי זה יוכל אחר כך לבוא אל אהל מועד אשר שכן עליו הענן כו'.

ויש גם אל"ף מאותיות זעירות, והיא הארת כתר כפי שהיא נמשכת למטה באמצעות צמצום. מבחינה זו נאמר "ויקרא אל משה": נמשכה אליו הארה, שבאמצעותה יכול היה לאחר מכן לבוא אל אהל מועד, שעליו שכן הענן וכו'.

ובד"ה נאמר אדם באלף מאתוון רכרבן והוא בחי' אדה"ר [אדם הראשון] כמו שהיה לפני החטא שהיה במדרגה גבוהה מאד נעלה כמ"ש בספר הגלגולים פ"ט.

ובדברי הימים כתובה המילה "אדם" באל"ף מאותיות גדולות. זו בחינתו של אדם הראשון כפי שהיה לפני החטא, כשעמד במדרגה גבוהה ונעלית מאוד, כמו שכתוב בספר הגלגולים, פרק י"ט.

ועי' [ועיין] מענין ויקרא אל משה ביומא (דף ד' ע"ב) לימדך תורה כו' ובשמות רבה פ"ט אלא אם קורא אותי כו'

ולענין "ויקרא אל משה", ראו ביומא (דף ד' ע"ב): "לימדך תורה" וכו'; ובשמות רבה, פרק י"ט: "אלא אם קורא אותי" וכו';

ובכ"י תשא פמ"ו ובבמדבר רבה (פ' ב' דרי"א ד') נשא ס"פ י"ד (דרס"ב ג' ד' דרס"ג א') ובקהלת רבה (דצ"ט ג') ובכ"י תשא, פרק מ"ו; ובבמדבר רבה (פרק ב', דף רי"א ד'), נשא, סוף פרק י"ד (דף רס"ב ג'-ד', דף רס"ג א'); ובקהלת רבה (דף צ"ט ג'),

בפסוק מה שהיה כבר נקרא שמו (ועיין בזח"א [בזהר חלק א] דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב] ודקל"ח א' ודקע"ג ב'). ובחלק ב' דקל"ח א' ודקנ"ז א' ח"ג [חלק ג'] דנ"ג ע"ב) והוא מובן ע"ד שנתבאר:

על הפסוק "מה שהיה כבר נקרא שמו" (וראו בזהר, חלק א', סוף דף ק"ב ע"ב, דף קל"ח א' ודף קע"ג ב'; חלק ב', דף קל"ח א' ודף קנ"ז א'; חלק ג', דף נ"ג ע"ב). והדבר מובן על פי מה שהתבאר.

12 ג ומעתה יובן ענין מ"ש המדרש ברם הכא אני הוא הקורא ואני הוא המדבר ויש להקדים מ"ש במ"א ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בפסוק אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם.

ג. מעתה יובן מה שאומר המדרש: "אבל כאן אני הוא הקורא ואני הוא המדבר". תחילה יש להקדים את המבואר במקום אחר על דברי חז"ל על הפסוק: "אלה מועדי ה', מקראי קדש, אשר תקראו אותם".

וקרי ביה תקראו אתם. שקידוש המועדות בקריאת ב"ד [בית דין] תלאו הכתוב. וכמו שאנו אומרים מקדש ישראל והזמנים ישראל אינהו דקדשינהו לזמנים.

וקוראים זאת "תקראו אתם": הכתוב תלה את קידוש המועדים בקריאת בית הדין. וכמו שאנו אומרים: "מקדש ישראל והזמנים" — ישראל הם שמקדשים את הזמנים.

וענין זה הוא כמבואר בזוהר בפ' אמור (דף צ"ד א') למלכא דזמין אושפיזין כו' תלתא אינון זמינין מקדש כו'. כי המועדים הם חלים ע"פ רוב בשית יומין דחול.

ענין זה מבואר בזוהר, בפרשת אמור (דף צ"ד ע"א): "למלך המזמין אורחים" וכו'; "שלושה הם המוזמנים מן הקודש" וכו'. שכן המועדים חלים בדרך כלל בששת ימי החול.

ואז היום דחול כשחל בו יו"ט [יום טוב] היינו שהוא נקרא ונזמן לבחי' הקדש שהוא ח"ע [חכמה עילאה] ולכן נקרא מקרא קדש וזהו המשל למלכא דזמין אושפיזין כו'.

כאשר חל יום טוב ביום חול, פירוש הדבר שאותו יום נקרא ומוזמן אל בחינת הקודש, שהיא חכמה עילאה. לכן הוא נקרא "מקרא קודש" — קריאה אל הקודש. זהו המשל על "מלך המזמין אורחים" וכו'.

אך כדי שיוכלו היומין דחול שהם חיצוניות המדות חו"ג [חסד וגבורה] כו' לעלות למעלה לבחי' חכמה עילאה שהיא בחי' קדש העליון.

אך כדי שימי החול, שהם חיצוניות המדות — חסד וגבורה וכו' — יוכלו לעלות למעלה, לבחינת חכמה עילאה שהיא בחינת הקודש העליון,

צ"ל תחלה המשכת הארה מלמעלה למטה מבחי' חכמה עילאה לאותו יום שאז עי"ז יוכל לעלות.

צריך תחילה להמשיך הארה מלמעלה למטה, מבחינת חכמה עילאה אל אותו יום, ואז יוכל היום לעלות באמצעות הארה זו.

13 והמשכה זו היא עי"י נשיי [נשמות ישראל] ועי"ז נאמר אשר תקראו אתם דייקא. והטעם עי"ד מארז"ל [מאמר

רבותינו זכרונם לברכה] בענין שליחות דשלוחו של אדם כמותו.

המשכה זו נעשית באמצעות נשמות ישראל, ועל כך נאמר "אשר תקראו אתם" — "אתם" דווקא. הטעם לכך הוא על פי דברי חז"ל בענין שליחות: "שלוחו של אדם כמותו".

ולכן אין שליחות לחשי"ו [לחרש שוטה וקטן] שאינן כמותו דהמשלח. אבל כשהוא בר שליחות הרי הוא כמותו דהמשלח ממש עד שהאיש מקדש בו ובשלוחו כו'

לכן חרש, שוטה וקטן אינם יכולים להיות שליחים, מפני שאינם כמותו של המשלח. אבל מי שראוי להיות שליח הוא ממש כמותו של המשלח, עד כדי כך ש"האיש מקדש בו ובשלוחו" וכו'.

וע"כ עדי"ו השליח מקדש העליון להזמין היומין דחול שיהיו מקראי קדש. א"א כ"א שהשליח הוא כמותו דהמשלח.

ועל דרך זו, כדי שהשליח מהקדושה העליונה יזמין את ימי החול ויהפוך אותם למקראי קודש, הדבר אפשרי רק אם השליח כמותו של המשלח.

14 והיינו אתם דנש"י [דנשמות ישראל] נאמר עליהם קדש ישראל לה'. ששרשם מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] ועיין

בזהר פ' פקודי דרכ"ה ע"ב

זהו [פירוש] "אתם": על נשמות ישראל נאמר "קדש ישראל לה'", שכן שורשן בבחינת חכמה עילאה. ועיינו בזהר, פרשת פקודי, דף רכ"ה ע"ב.

לכן יכולים להיות בהם ועל ידם המשכת האור מבחי' קדש העליון אל היום שחל בו היו"ט [היום טוב] שעיי"ו שתקראו אתם דייקא נעשים מקראי קדש.

לכן אפשר להמשיך בהם ועל ידם את האור מבחינת הקודש העליון אל היום שבו חל יום טוב, וכך, על ידי "תקראו אתם" דווקא, נעשים הימים מקראי קודש,

להיות אח"כ עולים לבחי' קדש העליון. ועמ"ש בד"ה צו את בני ישראל [בני ישראל] כו' בפ' פינחס בענין להקריב לי במועדו.

כדי שלאחר מכן יעלו לבחינת הקודש העליון. ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "צו את בני ישראל" וכו', בפרשת פינחס, בעניין "להקריב לי במועדו".

נמצא מובן מזה בענין השליחות שלמעלה שהוא מה שנמשך הארה ע"י אמצעות איזה בחינה. צ"ל השליח מתייחס בערך מה לגבי המקור שממנו נמשך ההארה. ואם לאו אינו שליח כו'.

נמצא מובן מכאן, בעניין השליחות שלמעלה — כלומר, כאשר הארה נמשכת באמצעות בחינה כלשהי — שעל השליח להיות קשור במידה מסוימת למקור שממנו נמשכת ההארה. ואם לא כן, אינו שליח וכו'.

15 והנה המלאכים הם ג"כ שלוחים כי פי מלאך היינו שליח. דהיינו שהם שלוחי ההשפעה וכמ"ש במ"א בד"ה באתי לגני גבי אכלתי יערי כו'

והנה גם המלאכים הם שליחים, שכן פירוש המילה "מלאך" הוא שליח. כלומר, הם שליחים להעברת השפע, כפי שמוסבר במקום אחר, במאמר המתחיל "באתי לגני", על הפסוק "אכלתי יערי" וכו'.

ויותר מזה נתבאר בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים. בענין מט"ט [מטטרון] שנק' נעל כו' ועיין בע"ה [בעץ חיים] שער מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] דרוש ד' מענין המלאכים.

ענין זה מבואר ביתר הרחבה במאמר המתחיל "מה יפו פעמיך בנעלים", בענין מט"ט, שנקרא "נעל" וכו'. ועיין גם בעץ חיים, שער מ"ן ומ"ד, דרוש ד', בענין המלאכים.

16 ועיין באגה"ק [באגרת הקודש] קרוב לסופו. שיש הפרש גדול במעלת המלאך בשעה שהוא שליח מלמעלה שאזי נקרא בשם

ועיין באגרת הקודש, סמוך לסופה: יש הבדל גדול במעלתו של מלאך. כאשר הוא שליח מלמעלה, הוא נקרא בשם ה' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאנו שליח יש לו שם אחר כפי עבודתו ואזי קורא קדוש קדוש קדוש ה' כו' כלומר ששם ה' מובדל ממנו. הוי' עצמו, השוכן בקרבו; אבל כשאנו שליח, יש לו שם אחר, בהתאם לעבודתו, ואז הוא קורא: "קדוש, קדוש, קדוש ה' וכו', כלומר, שם הוי' נבדל ממנו.

17 ועיין בפרדס שער אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] רפ"ד. ונחזור לעניינינו לדברי המדרש דבאברהם כתיב ויקרא מלאך כו' המלאך קורא והדבור מדבר. והענין דהנה כתיב וארא אל אברהם כו' באל שדי.

ועיין בפרדס, שער אצילות, בריאה, יצירה ועשיה, תחילת פרק ד. נחזור לעניינינו, לדברי המדרש: על אברהם נאמר "ויקרא מלאך" וכו' — "המלאך קורא והדיבור מדבר". והענין הוא כך: נאמר "וארא אל אברהם" וכו', "באל שדי",

ושמי הוי' לא נודעתי להם. ועיין מ"ש מזה בפ' וארא על פסוק זה סד"ה וידבר אלקים כו' וארא שהשגת האבות היה מבחי' שם הוי' כשכבר נמשך בבחינת אלקים

"ושמי הוי' לא נודעתי להם". ועיין כמה שנכתב על כך בפרשת וארא, על פסוק זה, בסוף המאמר המתחיל "וידבר אלקים" וכו', על "וארא": השגת האבות הייתה מבחינת שם הוי' לאחר שכבר נמשך בבחינת אלקים,

אבל ושמי הוי' דהיינו קודם שמתלבש בשם אלקים לא נודעתי להם רק משם היה השגת משה כו'.

אבל "ושמי הוי'", כלומר קודם שהוא מתלבש בשם אלקים, "לא נודעתי להם"; רק משה השיג מבחינה זו וכו'.

ועיין בפיי הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' וארא דכ"ג ע"א ע"ש היטב ובזח"א [ובזהר חלק א] פ' וירא (דצ"ח ע"א).

ועיין בפירוש הרמ"ז על הזוהר, פרשת וארא, דף כ"ג ע"א; עיין שם היטב, וכן בזהר חלק א, פרשת וירא, דף צ"ח ע"א.

ועל כן באברהם המלאך קורא והדבור מדבר שהמלאך יוכל להיות שליח להביא המשכת השפע בתחלה שזהו ענין הקריאה שע"ז יוכל לעלות ולקבל הדבור

ולכן אצל אברהם "המלאך קורא והדיבור מדבר": המלאך יכול להיות שליח להביא תחילה את המשכת השפע, וזהו ענין הקריאה; באמצעותה יכול היה לעלות ולקבל את הדיבור.

והיינו לפי שהדבור נמשך מבחי' התלבשות בשם אלקים ממש ולכך המלאכים שנקראים ג"כ אלקים בפסוק כמ"ש כי ה' אלקיכם הוא אלהי האלקים ופ"י בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] דר"ל [דרוצה לומר] שהוא אלקי המלאכים.

וזה מפני שהדיבור נמשך מבחינת ההתלבשות בשם אלקים ממש. לכן המלאכים, שגם הם נקראים אלקים בפסוק, כפי שנאמר "כי ה' אלקיכם הוא אלהי האלקים", ובפרדס מבואר בערכי הכינויים שהכוונה היא שהוא אלוקי המלאכים,

18 וגם נקראים המלאכים בני אלקים. על כן המלאך הוא בר שליחות מהדבור המדבר. ברם הכא במשה שהנבואה והדבור נמשך משם הוי" ממש קודם שמתלבש בשם אלקים וגם שמקור המשכה זו הוא מבחי' הענן דישת חשך סתרו.

והמלאכים נקראים גם "בני אלקים"; לכן מלאך ראוי להיות שליח של הדיבור המדבר. אבל כאן, אצל משה, הנבואה והדיבור האלוקי נמשכו משם הוי" עצמו, עוד לפני שהוא מתלבש בשם אלקים; וגם מקור המשכה זו הוא בבחינת הענן, שעליו נאמר: "שם חושך סתרו",

ע"כ גם הקריאה והמשכה שמתחלה מבחי' זו לא יוכל להיות ע"י מלאך שהוא נברא יש מאין.

ולכן גם הקריאה, כלומר ההמשכה שמתחילה מבחינה זו, לא יכלה להיעשות באמצעות מלאך, שהוא נברא יש מאין.

אלא אני הוא הקורא ואני הוא המדבר. פ"י כמ"ש אני ראשון ואני אחרון וע"ז נאמר לע"ל [לעתיד לבוא] ראו עתה כי אני אני הוא.

אלא: "אני הוא הקורא, ואני הוא המדבר". פירוש הדבר הוא ככתוב: "אני ראשון ואני אחרון", ועל כך נאמר לעתיד לבוא: "ראו עתה כי אני אני הוא".

ופי' בזהר פי' לך לך (דפ"ז [דפרק ז'] ע"ב) לאחזאה דלא הוה פרודא בין עילא ותתא כו'

הזוהר, בפרשת לך לך (דף פ"ז ע"ב), מפרש זאת [כך]: "להראות שאין פירוד בין למעלה ולמטה" וכו'.

והיינו כי אני אחרון זהו מדת מלכותו ית' סופא דכל דרגין המתלבשת בבי"ע ומשם יפרד שמהוה היש
ודבר נפרד.

כלומר, "אני אחרון" היא מידת מלכותו ית', "סוף כל הדרגות", המתלבשת בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, וי"משם
יפרד" — משום שהיא מהווה את היש, שהוא דבר נפרד.

אבל אני ראשון הוא בחי' אין והחכמה מאין תמצא שהחכמה היא בחי' ביטול ולעתיד יהיה הגילוי
למטה

אבל "אני ראשון" הוא בחינת אין, "והחכמה מאין תמצא", שכן חכמה היא בחינת ביטול. לעתיד לבוא תהיה
ההתגלות למטה

כמו למעלה וזהו ראו עתה כי אני אני הוא שלע"ל [שלעתיד לבוא] יהיה גילוי זה גם בראיה שלנו כמ"ש עין
בעין יראו כו'.

כפי שהיא למעלה. וזהו "ראו עתה כי אני אני הוא": לעתיד לבוא התגלות זו תהיה נראית גם לעינינו, ככתוב: "עין
בעין יראו" וכו'.

19 ועמ"ש מזה ע"פ נאו לחייך בתורים. אך במשה שנאמר וירא ראשית לו שהוא בחי' חכמה עילאה שנקי'
ראשית שנמשכת מבחי' אין אני ראשון ע"כ ע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אני הוא הקורא ואני
הוא המדבר כו'

וראה גם מה שנכתב על כך בפסוק "נאו לחייך בתורים". אבל אצל משה, שעליו נאמר "וירא ראשית לו", שהיא
בחינת חכמה עילאה, הנקראת "ראשית" ונמשכת מבחינת "אין אני ראשון", לכן אמרו על כך חז"ל: "אני הוא הקורא
ואני הוא המדבר" וכו'.

פי' אני הוא הקורא היינו מדת מלכותו ית' שנקי' אני אחרון והוא ענין אני והו הושיעה נא.

פירוש הדבר: "אני הוא הקורא" היא מידת מלכותו יתברך, הנקראת "אני אחרון", וזהו [פירוש] "אני והו הושיעה
נא".

ואני הוא המדבר היינו בחי' והחכמה מאין תמצא שבחכמה עילאה מלובש אור א"ס ב"ה ממש כמ"ש הוי' בחכמה.

ויאני הוא המדבר" היא בחינת "והחכמה מאין תמצא", שכן בחכמה העילאה מלובש ממש אור אין סוף ברוך הוא, כמו שכתוב: "הוי' בחכמה".

וגילוי זה הוא נקרא אני ראשון כו'. ומ"ש בזהר פ' וירא (דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) דויקרא אל משה הוא מלאך הברית.

גילוי זה נקרא "אני ראשון" וכו'. ואשר למה שנאמר בזהר, פרשת וירא (דק"ב סע"ב), ש"ויקרא אל משה" הוא מלאך הברית,

הענין הוא כי המלי' עצמה הנקי' מלך לפעמים נקראת מלאך כמ"ש בזהר פ' בלק דקפ"ז א' כד איהי שליחא מלעילא וקבילת זהרא כו' והיינו

העניין הוא שמלכות עצמה, הנקראת לפעמים "מלך", נקראת לעיתים "מלאך", כמו שנאמר בזהר, פרשת בלק, דקפ"ז א': "כד איהי שליחא מלעילא וקבילת זהרא" וכו', כלומר,

כמו שהמלאך הנברא כשהוא שליח מלמעלה הוא אז בבחי' גבוה יותר מכשאינו שליח כמבואר למעלה כך עדי"ז בבחי' מלי' הגם דאיהי וגרמוהי חד מ"מ כד איהי שליחא מלעילא כו'

כשם שמלאך נברא, כאשר הוא שליח מלמעלה, נמצא אז בדרגה גבוהה יותר מכפי שהוא כשאינו שליח, כפי שהתבאר לעיל, כך גם בבחינת מלכות: אף על פי ש"איהי וגרמוהי חד", בכל זאת, "כד איהי שליחא מלעילא" וכו',

הוא בבחי' גבוה יותר וכדפירש הרמ"ז [הרב משה זכות] כפי בלק שם ועדי"ז הוא ענין אלף זעירא דויקרא שהוא הארה והמשכה שמבחי' כי שכן עליו הענין דישת חשך סתרו ונקי' מלאך מלך אלף כו'.

היא בדרגה גבוהה יותר, כפי שפירש הרמ"ז שם בפרשת בלק. וכך גם עניינה של האל"ף הזעירה שב"ויקרא": היא הארה והמשכה מבחינת "כי שכן עליו הענין", "ישת חשך סתרו", והיא נקראת מלאך — מלך [בתוספת] אל"ף וכו'.

ועיין בזהר ס"פ וירא (דק"ב ע"ב) ע"פ ומלאך פניו הושיעם ועיין בזהר פ' ויחי (דרמ"ו ע"ב) ע"פ נפתלי אילה שלוחה וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך מלאך:

ועיין בזהר סוף פרשת וירא (דק"ב ע"ב) על הפסוק "ומלאך פניו הושיעם"; ועיין בזהר, פרשת ויחי (דרמ"ו ע"ב), על הפסוק "נפתלי אילה שלוחה"; ועיין בפרדס, בערכי הכינויים, בערך "מלאך".

20 ד והנה התורה היא נצחית ושייך בחינות אלו גם עכשיו. כי הנה בעסק התורה כתיב ואשים דברי בפיו

ובצל ידי כסיתך צל

ד. והנה התורה נצחית, ובחינות אלו שייכות גם עכשיו. שהרי על לימוד התורה נאמר: "ואשים דברי בפיו ובצל ידי כסיתך". "צל"

היינו בחי' מקיף עליון וכנודע מענין סוכות צלא דמהימנותא שהוא המשכת מקיפים עליונים וסוכה שחמתה מרובה מצלתה פסולה

הוא בחינת אור מקיף עליון, כידוע בעניין חג הסוכות, "צלא דמהימנותא" — צל האמונה, שהוא המשכה של אורות מקיפים עליונים; ו"סוכה שחמתה מרובה מצלתה פסולה",

כי זהו כענין המשכה מבחי' ישת חשך סתרו שאינו נמשך רק בבחי' צל ומקיף ולא בבחי' אור וגילוי וזהו ענני כבוד כענין

כי הדבר דומה להמשכה מבחינת "ישת חשך סתרו", הנמשכת רק בבחינת צל ומקיף ולא בבחינת אור וגילוי. וזהו ענין ענני הכבוד, כמו

כי שכן עליו הענן אלא שכוכבים נראים מתוכה שהארת המקיף נמשך בפנימיות וכענין אי זעירא כו' ועדי' בעסק התורה נאמר ג"כ ובצל ידי כסיתך

"כי שכן עליו הענן". אך הכוכבים נראים מתוכו: הארת המקיף נמשכת גם בפנימיות, בדומה לאל"ף זעירא וכו'. ועל דרך זה נאמר גם על לימוד התורה: "ובצל ידי כסיתך",

כי הוא מבחי' מקיף כמ"ש במ"א בד"ה ביום השמיני עצרת שהענין לפי שמהבל הדבור נעשה מקיף לנשמה כו' ע"ש ובד"ה וארשתך לי שזהו ענין את ה' האמרת היום כו'.

כי הוא מבחינת מקיף, כפי שנתבאר במקום אחר, במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת": הענין הוא שמן הבל הדיבור נעשה מקיף לנשמה וכו', עיין שם. וכן במאמר המתחיל "וארשתך לי", שזהו ענין "את ה' האמרת היום" וכו'.

21 ועיין מזה בד"ה וידבר דבמדבר סיני באהל מועד. אך ע"י השגת ועיון התורה שמשיג ג"כ וקולט ההלכה

במוחו ותבונתו על זה נאמר מגלה עמוקות מני חשך.

ועיין בענין זה במאמר המתחיל "וידבר ... במדבר סיני באהל מועד". אולם באמצעות הבנת התורה ולימודה, שבהם האדם גם משיג וקולט את ההלכה בשכלו ובתבונתו, נאמר עליו: "מגלה עמוקות מני חושך".

דהיינו שממשיך מבחי' המקיף דישת חשך סתרו שהוא חשך והעלם להיות נמשך בבחי' אור וגילוי וע"ז נאמר ותורה אור.

כלומר, הוא ממשיך מבחינת המקיף של "ישת חושך סתרו", שהוא חושך והעלם, כך שיימשך בבחינת אור וגילוי. ועל כך נאמר: "ותורה אור",

להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון כו' כמ"ש כ"ז [כל זה] בד"ה המגביהי לשבת כו' ע"ש.

כדי שאור אין סוף ברוך הוא ישרה למטה כפי שהוא שורה למעלה, כמו שכתוב: "אני ראשון ואני אחרון" וכו', כפי שמוסבר כל זה במאמר המתחיל "המגביהי לשבת" וכו'; עיין שם.

22 וזהו ענין וידבר ה' אליו מאהל מועד כו' דכתיב ביה באהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא כו'

וזהו ענין "וידבר ה' אליו מאהל מועד" וכו', שעל אוהל מועד נאמר: "כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא" וכו'.

וכל בחי' אלו הם בעסק התורה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] משחרב ביהמ"ק [בית המקדש] אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה א"כ יש בעסק התורה מבחי' הנ"ל שהיה שורה במשכן ובהמ"ק [ובית המקדש]

וכל הבחינות האלה מצויות בעיסוק בתורה, וכמאמר רבותינו ז"ל: "משחרב בית המקדש אין להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה". אם כן, בעיסוק בתורה יש מן הבחינות הנזכרות לעיל, ששרו במשכן ובבית המקדש,

כי אין כבוד אלא תורה כי אורייתא מחכמה נפקת וזהו כבוד עילאה ל"ב נתיבות חכמה.

כי "אין כבוד אלא תורה", שכן "אורייתא מחכמה נפקת", וזהו הכבוד העליון — ל"ב נתיבות חכמה.

אך בחכמה זו מלוכש אור א"ס ממש מגלה עמוקות מני חשך מבחי' ישת חשך סתרו וכדפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' במדבר דק"יח הנזכר לעיל בפ"י הראני נא את כבודך.

אך בחכמה זו מלוכש אור אין סוף, "מגלה עמוקות מני חושך", מבחינת "ישת חושך סתרו", כפי שפירש הרמ"ז בפרשת במדבר, דף ק"יח, שנזכר לעיל בפירוש "הראני נא את כבודך".

23 ועמ"ש בפ' בשלח בד"ה לסוסתי וזהו וכבוד ה' מלא מלא לא כתיב אלא מלא כמבואר למעלה.

ועיין כמה שנכתב בפרשת בשלח, במאמר הפותח במילים "לסוסתי". זהו פירוש הפסוק "וכבוד ה' מלא": לא נאמר "מלא", אלא "מלא", כפי שהתבאר לעיל.

ואפשר לומר שזהו בחי' גבוה יותר מכוכבים נראים מתוכה דסוכה שהוא רק כוכבים וניצוצים לבד מהמקיף

ואפשר לומר שזו בחינה נעלית יותר מ"כוכבים הנראים מתוכה" של הסוכה, שבה נראים רק כוכבים וניצוצות בלבד מן המקיף;

אבל בתורה שהיא בחי' ותורה אור ממש היינו שמעצמות המקיף מאיר הארה גדולה ועצומה בבחי' פנימית.

אבל בתורה, שהיא באמת בחינת "ותורה אור", מעצמות המקיף מאירה הארה גדולה ועצומה, באופן פנימי.

24 ועיין מ"ש במ"א גבי קי"ס [קריעת ים סוף] דכתיב ויהי הענן והחשך ויאר שהענן דישת חשך סתרו בעצמו

ממש נמשך בבחי' אור וגילוי. ועד"ז י"ל [יש לומר] בענין בענין פי' מגלה עמוקות מני חשך דגבי תורה.

ראו גם את מה שנכתב במקום אחר בענין קריעת ים סוף, שעליה נאמר: "ויהי הענן והחושך ויאר" — הענן של "ישת חושך סתרו" עצמו ממש נמשך בבחינת אור וגילוי. על דרך זו אפשר להסביר את פירוש הפסוק "מגלה עמוקות מני חושך" שנאמר על התורה.

25 וכעין זה מצינו בשמיני עצרת שהוא שמחת תורה שהמקיפים דסוכות נמשכים בבחי' פנימית וכמ"ש

במ"א ע"פ בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי.

דבר דומה אנו מוצאים בשמיני עצרת, שהוא שמחת תורה: המקיפים של סוכות נמשכים פנימה, כפי שמוסבר במקום אחר על הפסוק "בצלו חמדתי וישבתי, ופריו מתוק לחכי",

שזהו ענין סוכות ושמע"צ [ושמיני עצרת]. ובזהר פ' לך לך דפ"ה ע"ב פי' פסוק זה על עסק התורה בצלו דא קב"ה [קודשא בריך הוא] כו'

וזוהו [הענין של] סוכות ושמיני עצרת. ובזהר, פרשת לך לך, דף פ"ה ע"ב, מוסבר שהפסוק מדבר על לימוד התורה: "בצלו" — זה הקדוש ברוך הוא וכו';

ופריו מתוקלחכי אליו מלין דאורייתא דכתיב בהו ומתוקים מדבש כו' והיינו שהפרי היא המשכה בבחי' פנימית שנמשך מבחי' הצל והמקיף (ועיין בזהר פ' נח דע"ב סע"ב [סוף עמוד ב]):

"ופריו מתוק לחכי" — אלה דברי התורה, שעליהם נאמר "ומתוקים מדבש" וכו'. כלומר, הפרי הוא המשכה פנימית, הנמשכת מבחינת הצל והמקיף. (ועיין בזהר, פרשת נח, סוף דף ע"ב.)

26 והנה אתפשטותא דמשה בכל דרא היא בחיי הביטול שיש בכל אדם שהוא מבחי' משה ונחנו מ"ה [מה]
כו' כמ"ש במ"א סד"ה משה ידבר.

"התפשטותו של משה בכל דור" היא בחינת הביטול שיש בכל אדם, והיא נובעת מבחינת משה: "ונחנו מה" וכו', כפי שמבואר במקום אחר, בסוף המאמר המתחיל "משה ידבר".

שעיקר עסק התורה צ"ל בבחי' ביטול ומשה הוא בחי' דעת שהוא הממשיך בחי' יחוד אור א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם שיהא בבחי' אהל מועד מלשון ונועדתי לך שמה כו'

עיקר העיסוק בתורה צריך להיות מתוך ביטול. משה הוא בחינת דעת, הממשיכה למטה את בחינת ייחוד אור אין סוף, ברוך הוא, כדי שישורה ויתגלה בנפש האדם, וכך יהיה האדם בבחינת "אהל מועד", מלשון "ונועדתי לך שמה" וכו',

אותיות ונודעתי דהיינו לידע את ה' שהוא חיי החיים ואין עוד מלבדו ע"ד מ"ש ראו עתה כי אני אני הוא.

שאותיותיה הן "ונודעתי": כלומר, לדעת את ה', שהוא חיי החיים, ואין עוד מלבדו, על דרך הכתוב: "ראו עתה כי אני אני הוא".

דהגם שמקרא זה נאמר על לעתיד כנ"ל מ"מ כח זה יש בכל נפש מישראל ביניקתה מנשמת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום] לקשר מחשבתו בה' בקשר אמיץ וחזק כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה לעיני בשר כו'.

אף שפסוק זה נאמר על העתיד לבוא, כפי שהוזכר לעיל, בכל זאת כוח זה מצוי בכל נפש מישראל, מכוח יניקתה מנשמת משה רבנו, עליו השלום: לקשור את מחשבתו בה' בקשר חזק ואיתן, כפי שהיא קשורה לדבר גשמי שהוא רואה בעיני בשר וכו'.

27 והנה עדי' יובן ג"כ פי' לבוא אל אהל מועד היינו כי צריך להיות על דרך בא לכאן ותלמודו בידו כי הרי התורה שלפנינו נתלבשה בגשמיות.

קעת, בדרך זו נבין גם את פירוש "לבוא אל אהל מועד": צריך לבוא באופן של "בא לכאן ותלמודו בידו", שכן התורה שלפנינו מלובשת בעניינים גשמיים.

וכמ"ש ואנכי תרגלתי לאפרים פי' בחי' אנכי מי שאנכי תרגלתי והשפילתי בבחי' רגל הם כל ענינים גשמיים שבתורה שבע"פ [שבעל פה] כו'

וכך נאמר: "ואנכי תרגלתי לאפרים" — כלומר, בחינת "אנכי", "מי שאנכי", לימדה ללכת והשפילה את עצמה לבחינת רגל; אלה הם כל הענינים הגשמיים שבתורה שבעל פה וכו'.

וצ"ל קחם על זרועותיו בחי' אהבה ויראה כו' וזהו בחי' בא לכאן שהוא השתפכות הנפש למקורה ושרשה וכמ"ש בד"ה

וצריך גם "קחם על זרועותיו" — בחינת אהבה ויראה וכו'. זוהי בחינת "בא לכאן", שפיכת הנפש אל מקורה ושרשה, כפי שמתבאר במאמר המתחיל

כי תבאו אל הארץ בפי' בהר ועמ"ש בד"ה יונתי בענין קומי לך כדי שתהיה רעיתי כו' ע"ש.

"כי תבואו אל הארץ", בפרשת בהר. וראו גם את הנאמר במאמר המתחיל "יונתי", בענין "קומי לך", כדי שתהיי "רעיתי" וכו'; עיינו שם.

28 והנה במשה ממש הפי' ולא יכול משה לבוא כו' מבואר למעלה דהיינו מפני שהענן היה מבחי' ישת חשך סתרו כנ"ל.

והנה, אצל משה עצמו, פירוש "ולא יכול משה לבוא" כו' התבאר למעלה: הדבר היה מפני שהענן היה מבחינת "ישת חושך סתרו", כנוכר לעיל.

אך בבחי' אתפשטותא דמשה שבכל אדם דהיינו הדעת שבנפש אלקית הפי' כפשוטו שלא יכול לבא ולהתגלות באדם בחי' דעת זה מחמת הסתר נה"ב [נפש הבהמית].

אבל בבחינת "אתפשטותא דמשה" שבכל אדם, כלומר הדעת שבנפש האלקית, הפירוש הוא כפשוטו: בחינת דעת זו אינה יכולה לבוא ולהתגלות באדם מחמת ההסתר של הנפש הבהמית.

29 וכדי שיבא ויתגלה בחי' משה שבכל אדם להיות בחי' בא לכאן צריך לזה המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מלמעלה והיינו ע"י המצות שע"י נאמר קחם על זרועותיו

כדי שבחינת משה שבכל אדם תבוא ותתגלה, ותהיה בבחינת "בא לכאן", יש צורך בהמשכת אתערותא דלעילא מלמעלה. הדבר נעשה באמצעות המצוות, שעליהן נאמר: "נוטלם על זרועותיו",

כי צדקה תרומם וכמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אדי שע"י קיום המצות נמשך כח עליון ומקיפים עליונים להעלות הנפש ולקשרה בה'.

שכן "צדקה תרומם", וכפי שמבואר על הפסוק "ועתה יגדל נא כוח אד": בקיום המצוות נמשכים כוח עליון ומקיפים עליונים, המרימים את הנפש וקושרים אותה בה'.

30 וזהו ענין ויקרא אל משה. אני הוא הקורא שהמצות נק' מצות המלך ואיתא במדרש תנחומא פי' ויגש היו מכבדין את המצות שהן שלוחי ושלוחו של אדם כמותו

זהו פירוש "ויקרא אל משה": "אני הוא הקורא". המצוות נקראות "מצוות המלך", וכך נאמר במדרש תנחומא, פרשת ויגש: "היו מכבדים את המצוות, שהן שלוחי", וכן "שלוחו של אדם כמותו".

והענין כמ"ש במ"א ע"פ וזכרתם את כל מצות הוי' ועשיתם אותם. כי הנה מצוה הוא מ"צ בא"ת ב"ש י"ה.

והביאור הוא כפי שנכתב במקום אחר על הפסוק "וזכרתם את כל מצוות הוי' ועשיתם אותם". שכן במילה "מצווה", האותיות מ"ם וצד"י מתחלפות, לפי שיטת אתב"ש, באותיות יו"ד וה"א.

31 והרי א"כ מצוה היא שם הוי' והיינו שנקראו המצוות רמ"ח אברים דמלכא שהיא בחי' כלי לאור א"ס ממש. ולפעמים נקראו מצות המלך כי מצות מלך היא בחי' ציווי המלך שהוא מלי' דאצילות.

אם כן, מצווה היא שם הוי'. לכן המצוות נקראות "רמ"ח אברים של המלך", והן בחינה של כלי לאור אין סוף עצמו. ולעיתים הן נקראות "מצוות המלך", שכן "מצוות מלך" היא בחינת ציווי המלך, שהיא מלכות דאצילות.

32 והענין כי המצות כמו שנמשכו למטה הוא בחי' מצות המלך אך שרשן למעלה הוא בחי' אברים דמלכא. העניין הוא שהמצוות, כפי שהן נמשכות למטה, הן בבחינת "מצוות המלך", ואילו שורשן למעלה הוא בבחינת "אברי המלך".

והיינו ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] של האדם ממשיך להיות המצוה אברין דמלכא כו'. וזהו שבתחלה נק' המצות שלוחי ה'.

כלומר, באמצעות האתערותא דלתתא של האדם הוא ממשיך [אותה] למטה, כך שהמצווה נעשית "אברי המלך" וכו'. משום כך בתחילה נקראות המצוות "שלוחי ה'",

33 והיינו כמו שהן תחלה בבחי' מלי' וזהו ענין והנה סולם מוצב כו' ומלאכי אל קים עולים כו'. כלומר, כפי שהן בתחילה, בבחינת מלכות. זהו [הפירוש של] "והנה סולם מוצב" וכו', "ומלאכי אלקים עולים" וכו'.

פִּי מִלֹּאכֵי אֱלֹקִים הֵם הַמִּצּוֹת שֶׁהֵן מִתְעַלִּים לַמַּעֲלָה עֵי הַסּוּלָם הֵיא בַחֵי תַפְלָה כַּמִּיִּשׁ בַּמִּיִּא גְבִי עֲנִין יוֹהֲכִיִּפ [יום הכפורים]. אֲךָ מִמִּגַּם אֵז אִינֵן שְׁלֹחִים כַּמִּלֹּאכִים.

פִּירוּשׁ הַדָּבָר: "מִלֹּאכֵי אֱלֹקִים" הֵם הַמִּצּוֹת, הַעוֹלוֹת לַמַּעֲלָה בַּאֲמִצְעוֹת הַסּוּלָם, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת תַּפִּילָה, כִּפִּי שֶׁמִּבּוֹאֵר בַּמָּקוֹם אַחֵר בַּעֲנִיִּין יוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְאֵף עַל פִּי כֵן, גַּם אֵז אִינֵן הֵן שְׁלִיחִים כִּמוֹ הַמִּלֹּאכִים,

שֶׁהַמִּלֹּאֲךָ הוּא בַחֵי נִבְרָא יֵשׁ מֵאִין. אֲלֹא עַל דֶּרֶךְ אֲנִי הוּא הַקּוֹרָא. אֲנִי מִמֶּשׁ. וְהֵיִינוּ הַמִּשְׁכַּת הַכַּח בַּנֶּפֶשׁ שְׁעִיִּי תְרוֹמָם הַנֶּפֶשׁ לִהְיוֹת בַּבַּחֵי בֹא לִכְאֵן.

שֶׁכֵּן מִלֹּאֲךָ הוּא בַחֲיִנַת נִבְרָא יֵשׁ מֵאִין. אֲלֹא שֶׁהַדָּבָר הוּא עַל דֶּרֶךְ "אֲנִי הוּא הַקּוֹרָא" — אֲנִי עֲצָמִי. כְּלוּמָר, נִמְשַׁכַּת עוֹצְמָה אֶל הַנֶּפֶשׁ, וּבַאֲמִצְעוֹתָהּ מִתְרוֹמַמֶּת הַנֶּפֶשׁ לִהְיוֹת בַּבַּחֲיִנַת "בֹּא לִכְאֵן".

34 וְזֶהוּ וְאֲנִי תַפְלָה וְהֵנָּה זֶה הֵיא גִיכֵּי הַכְּנָה לִהְיוֹת אַחֲכֵי בַעֲסַק הַתּוֹרָה בַּחֵי וְאֲשִׁים דְּבָרִי בַּפִּיךָ וּבְצֵל יָדִי כו' זֶהוּ [פִּירוּשׁ] "וְאֲנִי תַפִּילָה". וְזֶהוּ גַם הַכְּנָה לַכֹּךְ שֶׁבַחֲמִשְׁךָ, בַּעֲיִסוֹק בַּתּוֹרָה, תַּהִיָּה בַחֲיִנַת "וְאֲשִׁים דְּבָרִי בַּפִּיךָ וּבְצֵל יָדִי" כו',

וּכְמֵאמֹר קִדְשָׁנוּ בַּמִּצּוֹתֶיךָ תַחֲלָה וְאַחֲכֵי וְתֵן חֲלֻקָּנוּ בַּתּוֹרָתְךָ וּכְמִיִּשׁ מִזֶּה בְּדִיָּה וְיִדְבֹּר אֱלֹקִים כו' אֲנִכִּי כו' עִיִּשׁ.

כְּמֵאמֹר [בַּתַּפִּילָה]: תַּחֲלָה "קִדְשָׁנוּ בַּמִּצּוֹתֶיךָ", וְאַחֲרַי כֹּךְ "וְתֵן חֲלֻקָּנוּ בַּתּוֹרָתְךָ". וְכִפִּי שֶׁמִּבּוֹאֵר עַל כֹּךְ בְּמֵאמֹר הַמִּתְחִיל "וְיִדְבֹּר אֱלֹקִים" כו', "אֲנִכִּי" כו'; עִיִּינוּ שֶׁם.

35 וְזֶהוּ עֲנִין וְיִדְבֹּר הֵי אֱלִיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד וְעַמִּיִּשׁ מִכִּיִּי [מִכָּל זֶה] בִּפִּי בַּמִּדְבָּר עִיִּפִּי בַּמִּדְבָּר סִינִי בֵּאֵהֶל מוֹעֵד דִּפִּי אֵהֶל מוֹעֵד מִלְשׁוֹן וְנוֹעֲדָתִי כו' עַל דֶּרֶךְ מִיִּשׁ רֹאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי הוּא כו' וּכְנִזִּיל [וּכְנִזְכֹּר לַעֲיִל].

זֶהוּ עֲנִינָם שֶׁל הַדְּבָרִים "וְיִדְבֹּר הֵי אֱלִיו מֵאֵהֶל מוֹעֵד". רֹאוּ גַם אֶת מֵה שֶׁנִּכְתַּב עַל כָּל זֶה בַּפֶּרֶשֶׁת בַּמִּדְבָּר, עַל הַפְּסוּק "בַּמִּדְבָּר סִינִי בֵּאֵהֶל מוֹעֵד": מִשְׁמַעוֹת הַבִּיטוּי "אֵהֶל מוֹעֵד" קְשׁוּרָה לְלִשׁוֹן "וְנוֹעֲדָתִי" כו', בְּדוּמָה לְנֵאמָר "רֹאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי הוּא" כו', כִּפִּי שֶׁהוֹזְכָר לַעֲיִל.

36 וְהַמִּשְׁכָּה זֶה הוּא עִיִּי עֶסֶק הַתּוֹרָה וּכְמִיִּשׁ סִדִּיָּה הַמִּגְבִּיָּה לִשְׁבֶּת הַמִּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ תִּשְׁבִּיכֵי [תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב] וְתִשְׁבַּעִיִּפ [וְתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה] שֶׁאֵז הוּא לִרְאוֹת בַּחֵי רֵאִיָּה וְהַתְּגִלּוֹת.

הַמִּשְׁכָּה זֶה נַעֲשִׂית בַּאֲמִצְעוֹת לִימּוֹד הַתּוֹרָה, כִּפִּי שֶׁמִּבּוֹאֵר בְּסוֹף הַמֵּאמֶר הַמִּתְחִיל "הַמְּרוֹמִם לִשְׁבֶּת, הַמִּשְׁפִּיל לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ": [הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ הֵם] הַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וְהַתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, וְאֵז מִתְקִיִּים "לִרְאוֹת" — בַּחֲיִנַת רֵאִיָּה וְהַתְּגִלּוֹת.

והיינו ע"י בחי' אני הוא הקורא ואני הוא המדבר וזהו אני מדבר בצדקה פי' ע"י צדקה וגמ"ח [וגמילות

חסדים] שהאדם עושה נמשך להיות בעסק תורתו בחי' אני מדבר

היינו באמצעות הבחינה של "אני הוא הקורא ואני הוא המדבר". וזהו "אני מדבר בצדקה": באמצעות הצדקה וגמילות החסדים שאדם עושה, נמשכת לתוך לימוד התורה שלו הבחינה של "אני מדבר",

והיינו כמ"ש ודברי אשר שמת' בפ"ך כו' וכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי כו' וכמ"ש במ"א ע"פ ששים המה מלכות כו':

כמו שכתוב: "ודברי אשר שמת' בפ"ך" וכו', וכן כתוב: "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" וכו'. וכפי שמבואר במקום אחר על הפסוק "שישים המה מלכות" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/vayikra/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק